

לפני בנין העיריה של עיר קטנה בצפון סין בכוונה למחות נגד הרשויות, אשר בחוסר יעילותן גרמו להחמצת החלב. הכל התחיל ב-25.4.88 כאשר משאיות החלב של המפעל שבאזור פרֶן, מחוז שְנְסִי, חזרו עם כ-18 אלף ליטר מסיבוב לאיסוף חלב. כאשר הגיעו לקרבת המפעל עוכבו על ידי מחסום שהקימו תושבי כפר סמוך שטענו לקבל דמי מעבר בשיעור גבוה למדי. נהגי המשאיות סירבו לשלם וביקשו את התערבות הרשות המקומית כדי לשים קץ לשערוריה. עבר הרבה זמן, אולם הרשות המקומית לא באה לעזרת נהגי המשאיות. בינתיים עמדו המשאיות עם כדי החלב בשמש וכל התוצרת הלכה לאיבוד. מה עשו הנהגים? הלכו ושפכו את כל החלב החמוץ הזה בכניסה למועצה המקומית.

B.N. 7/88

מחאה נוסח סין

זה קרה בחודש יוני 1988. עובדיו של מפעל לתעשיית מזון שפכו 18,000 ליטר חלב ממש

לחם על פני המים

אלי סמסון, משרד החקלאות, המחלקה לבקר

בכל אחד מהקורסים שהתקיימו בשנים האחרונות תמיד היתה מצויה קבוצה של פיליפינים, תמיד מחייכים ושמחים, תמיד פתוחים וחביבים. הם באים לחודשיים-שלושה, מאזינים להרצאות, לומדים, פוקחים עין, עובדים קצת במשקים, מפעלים... וחוזרים לארצותיהם. ותמיד נשאלת השאלה מחדש: בשביל מה לנו כל זאת? האם זה יביא לתמורה במשק החלב העולמי? האם המשתלמים יפיקו תועלת מהקורס והאם בכלל הם יישארו במקצוע? האם המשתלמים והממשלות ששלחו אותם יגמלו במשהו על ההשקעות, האמצעים והמאמץ הרב שהושקע?

לימים התבקשתי לבוא לשבועות אחדים לפיליפינים, על מנת לסקור עבור המועצה

כבר שנים רבות אני שותף, יחד עם רבים אחרים, בעריכת קורסים בנושאי גידול בקר לחלב ובנושאי הדרכה חקלאית למשתלמים דוברי אנגלית מארצות מתפתחות.

מדי שנה בשנה מזמנים אנשי משי"ב (המחלקה לשיתוף בינלאומי של משרד החוץ) ואנשי סינדק"ו (המרכז לשיתוף והדרכה חקלאית בינלאומית של משרד החקלאות) קבוצות משתלמים מארצות קרובות ורחוקות, כגון קפריסין וג'מאיקה, מארצות גדולות וקטנות כגון ברזיל וטונגה, ומארצות קרות וחמות כגון נפאל ותאילנד, לקורסים רבים ושונים בכל תחומי החקלאות. בכל שנה מתקיים גם קורס בנושאים של בקר לחלב למשתלמים מארצות הרוצות לקדם את משק החלב שלהן ואת האנשים העוסקים בכך.

שם הכינו עבורם "דג סינט פטר" והם חיכו בסקרנות ובשקיקה לדג הקדוש, ואיך הם צחקו כאשר הדג הקדוש לא היה אלא טילפיה פשוטה, שהוא הדג הפשוט והנפוץ ביותר בארצם.

אחרי ימים אחדים נסעתי לאחת מהרפתות הגדולות הבודדות שבמדינה. משק מונטרי בקביטה (Monterrey farm, CAVITE) הרפת מסונפת לקונצון גדול שבבעלותו גם בית חרושת לבירה סן-מיגאל. אחרי קבלת אישור כניסה מן ה"חלונות הגבוהים" ביותר מגיעים למקום, עוברים שבעה מדורים של חיטוי וביקורת; רוצים להציג בפני את המנהל המקצועי של הרפת, אבל אין צורך להציגו, הוא מוכר זה מכבר: ארטורו, בוגר קורס שלנו בארץ. גם כאן השמחה רבה והוא מלווה ומדריך אותי ברחבי רפת הענק שהוא מנהל ביד רמה ובכוש. לא פחות משבע מאות פרות חולבות בנות גזעים שונים והכלאות שונות, מכל צבעי הקשת (כמעט) ומכל גודל וסוג. הפרות שוכנות בסככות גדולות, כמעט ישראליות בצורתן, שבחלקן הותקנו לאחרונה תאירביצה חדשים. מכון חליבה ללא תעלה לחולבים, עם חליבה לקו. חולבים פעמיים ביממה: פעם אחת מארבע בבוקר עד שתיים-עשרה בצהריים, פעם שניה מארבע אחר הצהריים עד חצות, תענוג מפוקפק. ממשיך היונקים כפי שמקובל אצלנו, ולא יניקה עד גיל 3-5 חודשים. היונקים גם שוכנים בכלובים ולא מסתובבים חופשי ליד האמהות. ואם תנובת החלב איננה בדיוק "ישראלית", הרי תמיד יש סיבות טובות לכך.

על כל פנים, בוגר קורס מקצועי שלנו עושה שימוש מעשי בידע שהוא רכש אצלנו – ובגדול. בפגישות אלה ובדומות להן עם אנשים מכל רבדי החברה חשתי את המונויטין הנהדר, שיש כאן לישראל בכלל ולחקלאות שלה בפרט. אפילו היום, שמה של ישראל עדיין זוהר כמו בימים שלאחר מלחמת ששת הימים או מבצע אנטבה.

מסתבר שלאימרה "שלח לחמך על פני המים – כי ברבות הימים תמצאנו" יש לפעמים טעם; אני מצאתי מעט מן הלחם ששלחנו על פני המים.

לפיתוח משק בעלי-החיים שליד משרד החקלאות הפיליפיני אזורים אחדים במדינתם ולנסות ולגבש המלצות לקידום ופיתוח ייצור החלב באותם אזורים וברמה הלאומית.

כבר ביום שני לבואי, במשרד של אותה מועצה שאלה באתי, אני פוגש את אלוי, בוגר הקורס שלנו מאשתקד, כולו מחייך והיתה זו שמחת פגישה אמיתית. הוא עוסק בנושא של הערכת פרויקטים של פיתוח בענפי בעלי חיים ברמה הלאומית, מסתובב בכל רחבי מדינת האיים הענקית ומנצל ללא ספק את אשר קלט אצלנו. ימים אחדים הוא גם נשלח על ידי המועצה ללוות אותי בביקורי במשקים. אכן, מלכתחילה היתה לנו "שפה מקצועית" משותפת, כתוצאה מהרקע הישראלי שלו.

ימים אחדים אחר כך נסעתי ל"לוס-באניוס", העיר בה מצויה האוניברסיטה החקלאית המרכזית שלהם. ליד האוניברסיטה גם המכון בעל המוניטין העולמי לחקר האורז, וגם מכון למחקר והדרכה במשק החלב, Dairy Training and Research Institute.

יופי של מקום, ה"רחובות" של הפיליפינים. עוד לא הספקתי לרדת מהרכב ושני פרצופים מוכרים מחייכים מאוזן אל אוזן מקדמים את פני. עוד שני בוגרי הקורסים במדרשת רופין, משנים קודמות.

שוב שמחת פגישה מחודשת, העלאת זכרונות נעימים ושמות מכרים משותפים. בדיון המקצועי עם צוות החוקרים והמרצים של המכון הם מן הבולטים במשתתפים. האחד, ד"ר יוליסס לוסטריה מדווח על ניסויים ומחקרים בתחום עשבי המספוא, פיתוח מרעה והחמצת ירק. השני, ד"ר ג'ו באוטיסטה מדווח על כל הנושאים הווטרינריים המעסיקים אותם, כולל בעיות דלקות עטין ותחלואה ותמותה של יונקים. הם גם מלווים אותי בסיור דרך הרפתות, שדות המרעה והמספוא, במכון החליבה ובדירי היונקים, וגם בתערוכת פרחים נהדרת. בהחלט, ניתן לראות השפעות ישראליות בממשק היונקים, במכון החליבה, בשיטת ההזנה ועוד. בארוחת הצהריים במסעדת דגים על המים של הלגונה, הם נזכרים במסעדת הדגים של עין-גב,